

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

IV. De Poenitentia, Extrema Vnctione & Ordine.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

iam ij, qui præceptum de Vtraque vrgent: Brent. in apol. Confess. VVitemb. abstemiorum communionem sub vna probat: Ruthenorum, vino carentium, Melanch. l. de vsu Sacram. Nec inde à Christo vnquam auditum, abstemios caruisse S. Synaxi.

Quod si vtraque foret de præcepto diuino; sane in hoc dispensari ab homine nunquam potuisset.

QVÆSTIO XVII.

An pro defunctis ritè Sacrificetur?

HÆRESIARCH. AERIVS, cognomento Impius, ortus anno 356. An iochiæ; damnatus in Synodo Syrmienti anno 357 sapiusque alias; primus negauit pro vitâ functis Sacrificandum esse.

LUTHERO-CALVINIANI pernegant idem. Vide meum *Luthero-ca. p. 3. question. 76. & par. 1. q. 92.*

PAPISTA. 1. Ritus Sacrificandi pro defunctis est, qualis Regula. Sanctus Augustinus l. 4. de Baptismo capite 42.

Id certissime credendum ex apostolica Traditione descendere; quod in omni Ecclesia seruetur, nec in aliquo Conc. institutum, sed semper seruetur ac retentum est.

2. Aerius hæresios in hoc damnatus est: ergo & Luthero-caluinistæ rei.

De quo ita Melanchthon in apolog. Confess. August. *Falso citant aduersarij contranos damnationem Aerij; quod negauerit in Missa Oblationem fieri pro viuis & mortuis. &c. Epiphanius testatur Aerium sensisse, quod Orationes pro mor-*

tuis sint inutiles; id reprehendit. Neque nos Aerio patrocinamur.

Duo hic Mendacia:

1. Aerium negasse Orationes, nec Oblationes:

2. Lutheranos non patrocinari neganti orationes pro mortuis: cum hæc & illas negent & execrentur omnes.

3. Tota Classis S. Patrum pro nobis at contra Luthero-caluinistas.

IV. DE POENITENTIA, EXTREMA VNCTIONE & Ordine.

QVÆSTIO XVIII.

An poenitentia sit propriè dictum Sacramentum?

HÆRESIARCH. MONTANVS in Phrygia apertus ubi de spiritu nequam ex cerebro propheta accepit anno 172. cum Prisca & Maximilla, præte sub specie pietatis; Sed inf. tre noua dogmata, præsertim in adita Ecclesiæ; apud *Baron. anno 172. eo, qui honores Ecclesiæ ex ambitus adipisci non possent.*

In hisce Poenitentiam funditus tollebat, relictæ *Hieron. epist. ad Marcellam.*

Se demum laqueo interemit; hæresi post se reliquit Cataphrygarum infanda; damnata sæpius.

NOVATVS presbyter Cartagin. in Africa conciuit schisma contra Sanctum Cyprianum, negans lapsis reditum ad poenitentiam, anno 254. Et Romæ Nouatianum Presbyterum Antipapam creati procurat in eadem causa Impoententiæ: Damnatur in Rom. Conc. anno 257. vt hæresiarcha.

LUTHERANI Poenitentiam esse Sacramentum negarunt principio; deinde asseruerunt. **CALVINIANI** præfractè negant.

Vide in meo *Luthero-cal. par. 3. quæstion. 30. & 91.*
PAPISTA. Pœnitentia est propriè
 dictum Sacramentum. Teste Ioan. 20.
 Vide *Antichristum p. 3. q. 29.* Deinde S.
 Patrum conspirat huc Consensus. Ter-
 tul. l. de Pœnit. *Hac venena prouidens De-*
us, clausâ Ignoscencie ianuâ, & Inunctionis
serâ obseratâ; aliquid adhuc permisit patere;
Collocavit in vestibulo Pœnit. secundam, qua
pulsantibus patefaciat. S. Cypr. ser. de ab-
 lut. pedum. *Post baptismum, (qui sui reue-*
rentia non patitur iterari) aliud lauacrum pro
cursasti Ita S. Ambr. Hier. August. Chry.
 Cyril. &c. & omnis primitiua Ecclesia.

QVÆSTIO XIX.

An Contritio possit haberi sine speciali auxi-
lio Dei?

HÆRESIARCH. PELAGIVS indoctus calumnia-
 tor S. Hier in Sicilia exstitit hæresarcha anno
 410. & ait S. Hieron. *publice erubescit loqui, quod secre-*
to docere non metuit. Ideo anno 415. suam damnat hæ-
 resim dolose in Concilio: & anno 416. damnatur in
 Conc. Mileuitano & Carthagin. ab S. Aug. & S. Hie-
 ronimo exagitatus. A euisus dolose supplicat Papa
 anno 417. pro absolutione: At relapsus à Conc. Car-
 thag. damnatur, ab Honorio relegatur. Finxit is, teste
Aug. l. de hæres. c. 88. & Epist. 106. gratiam, qua libera-
mur ab impietate, secundum merita dari.

LUTHERANVS KEMNITIUS p. 2. Exam. pag. 963.
 impingit Conc. Tridentino, quod eandem hæ-
 resim stabiliat: & Romano-catholicos facit vi-
 deri Pelagianos.

PAPISTA. Mentitur iniquitas sibi.
 Veritas nostra dicit, dixitque semper,
 Conuersionem à diuina gratia præue-
 niri, ac inspirari.

1. Sic Conc. Trid. sess. 6. Can. 5. & c. 14.
 & Can. 3. & sess. 14. c. 4. Sic omnis retro
 Antiquitas tum Conciliorum tum S.
 Patrum Consensus: Autore S. Scriptura.
 Pf. 84. *Conuerte nos Deus salutaris no-*
ster. Pf. 118. *Erraui sicut ouis qua perijt, quare*

seruum tuum. Ierem. 31. *Conuerte me Dom-*
ne, & conuertar. &c. *Postquam conuertis-*
se me, egi pœnitentiam. &c. Vide *Antichri-*
stum p. 3. q. 33.

QVÆSTIO XX.

Num qua sit necessitas CONFSSIONIS
de Iure diuino?

HÆRESIARCH. MONTANISTAE & NOVATIANI
 sub annum 254. vt q. 18. dictum, negabant Absol-
 uitionem, vnde nulla Confessionis sequitur necessi-
 tas.

AVDIANI, ab Audæo in Mesopotamia orti anno
 341. ait Theodor. l. 4. de fabulis her. iubebant quidem
 Confessionem, & impertiebant Absolutionem; sed
 pœnam iniungebant pœnitentibus nullam. Vnde hi
 pauca quædam confitebantur, at grauiora celabant.

MESSALLIANI, anno 361. in Mesopotamia orti, dam-
 nati in Conc. Orientali anno 427. teste S. Damase.
 l. de her. peccata dimittebant, nulla habitaratione
 pœnitentiæ, & Canonum.

WICLEFVS ait Tho. v. d. 10. 2. de Sacr. c. 135. sub an-
 num negauit Sacramentalem Confessionem in S.
 Scriptura fundari; sed à Papa institutam.

LUTHERANI variè aiunt, & negant: **CALVI-**
NIANI Sacramentalem pernegant cum Noua-
 tianis Vide *Luthero-c. p. 3. q. 93.*

PAPISTA. Affirmamus, ex & Insti-
 tutione Christi, Figuris Veteris & No-
 ui Testamenti, & Vsu doctrinaque Apo-
 stolorum: Vide in *Luthero-cal. p. 3. q. 93.*
 94. 95. Et in *Antichristo q. 37.*

2. Demonstrat idè Bell. l. 3. c. 5. ex Con-
 cilijs, & c. 6. 7. 8. 9. ex S. Patribus ordine
 sæculorum. Contra quos *Luthero-cal-*
uiniistarum obstrigillatiunculas diluit i-
dem c. 11.

3. Ratio fauet. Nam quæ iuris sunt hu-
 mani, ea reperiuntur initium habuisse
 ab Concilijs vel Papa. At Irenæus, Ter-
 tul. &c. de iure diuino Confessionis pro-
 dentes omnia Concilia antecesserunt.
Item Confessio tam res difficilis est, vt,
nisi de eius iure diuino constitisset, ho-
mines adeo vniversi ad eam adigi ne-
 qui-

Fi

nequiuissent. Item Plurima illius utilitas est: Miracula eam certa approbarent. *Bell. c. 12.*

QVÆSTIO XXI.

Vnctio infirmorum an sit proprie dictum Sacramentum?

HÆRESIARCH. VVALDENSES sub annum 1. teste *Aenea Syluio l. de Orig. Boem.* negarunt. Item *Albigenses*, apud *S. Antoninum p. 4. tit. 11. c. 7. §. 5.* Item *VViclefus*, teste *Tho. VValdensito. 2. de Sacram. c. 163.*

LUTHERANI quidam esse Ritum dant, Sacramentum negant. Alii cum **CALVINO** negant totum, ac irrident & dispuunt. *Luthero-cal. p. 3. q. 103. 104.*

PAPISTA. Tam confessã de hoc Sacramento semper veritas constitit, vt non nisi serò eam heretica impietas cõuellere ausa fuerit. Neque *S. Antiquitas* de illius Institutione vnquam mouit quæstionem; nisi nouitia schola Theologorum: Cui visum, eius Institutionem ex *Euangelistis* repeti oportere; vt quam *S. Iacobus* adeo fidenter præsupponebat. Sed hæc certa eius scientia fidesque non innitebatur verbo Scripto magis, quam cætera illius prædicatio; quam hausit ex Traditione Domini sic tradentis ac docentis, sicut à Patre acceperat. Eadem in fide Traditionis Ecclesia esse Sacramentum constanter tenuit; at Modum eius administrandi per vetustissimos *S. Canones* ac Concilia definiuit stabilem ac certum. Cætera in *Luthero-cal.* require.

QVÆSTIO XXII.

An ORDINATIO sit vere Sacramentum?

HÆRESIARCH. I. **SATAN**, hæresiarcharum Patriarcha est, de quo,

Ioan. 8. Homicida erat ab initio, & in veritate non stetit, quia Veritas non est in eo. Cum loquitur mendacium, ex proprio loquitur; quia mendax est. Is vt degit vbi nullus ordo, sed horror sempiternus inhabitat: ita tum Ordinis, tũ Ordinationis in Ecclesia capitalis est hostis: Et ab eo omnes filij Belialis Inprimis hæretici: qui omnia promiscue peragi volunt in Ecclesia, nulla vel sex^o vel ordinis distinctione. Vnde notauit Tertul. de præscript. c. 41. per mulieres quoque procaces audent tingere, docere, exorcizare, & Ordinationes impendere. &c.

2. **SIMON MAGVS** talium primus, de quo *Petrus, Act. 5. v. 20. Plene omni dolo, fili diaboli, inimice omnis iustitie, non desinis subuertere vias Domini rectas* Solenne hæreticis semper fuit, *mulierculas circumducere oneratas peccatis*, Satanae prophetissas; eisque permittere Sacra & profana: Quin & Laicis Sacramenta submitunt. Nec mirum, cum apud eos nullus sit Ordo, sed horror, & Confusio Babel, & ataxia plusquam gentilis. Vide *Bzov. anno 44. §. 32.*

3. **LUTHERVM** sane Dæmonis vsum magisterio, ipse testatur *l. de privata Missa.* *Zvinglium* à nocturno spiritu, atro an albo, negationem Christi in Eu chanistia hausisse, ipse prodit. *Calu- num* vtriusque discipulum extitisse, gloriatur etiam *Caluinistæ*, teste *Decade 1. & 2. Reformati Euang.* *Sculcreti*, apud *Ex-regem* & *Expalatinum Fridericum V. summi* & *vtimi Prædicantis Caluiani Heidelbergæ.*

De his vera ne vox Domini? *Ioan. 8. Vos ex patre diabolo estis.*

Vel

Vel isthoc testatur, quod Inimici Crucis Christi, Sacramentum Ordinis execrentur, & ament ataxiam, hæreticis cunctis solennem ac perennem.

LUTHERVS *l. de Capt. Baby. Illyricus, Kenn. & c. negant S. Ordinem esse Sacramentum.*

CALVINVS *Infl. 4. c. 14. §. 20. & c. 19. §. 31. agnoscit Ordinationem esse vere Sacramentum: Scilicet explicat, quod alibi duo solum Baptismum & Cœnam asseruerit, velut omnibus communia.*

MELANCH. in Locis primò editis duo Sacra assignauit: At in secundo editis anno 36. 52. 58. adiecit Ordinationem vt verum Sacra. ac fensè probat. Sic & in *Apolog. Conf. Aug. art. 13.*

Sed quatenus accipitur pro Ordinatione Ministrorum: non autem pro Sacerdotio. & c.

PAPISTA. Ordinatio est propriè dictum Sacramentum; habens in Scriptura Riturum, Mandatum, Promissum. Vide in *Antichristo p. 3. q. 42.* Habens Traditionem perpetem Pontificum, Conciliorum, Patrum, & Theologorum consensum: Vt nullum vnquam agnorit Ecclesia ministrum altaris, qui Ordinationem ab Episcopo non accepisset orthodoxo. Solis propria hæreticis est Ataxia.

V. DE MATRIMONIO.

QVÆSTIO XXIII.

An Matrimonium sit vere Sacramentum?

HÆRESIARCH. SIMON Magus, Saturninus, Gnostici, Manichæi. & c. à Deo esse Matrimonium negabant; ideoque nec Sacramentum esse. Promiscuam igitur venerem inuehebant. Sic & Tatianus & Encratitæ Adamiani, Priscillianistæ, Apostolici, Albigenses: Testibus S. Patribus.

LUTHERANI item & CALVINIANI, non tollunt Matrimonium; sed negant esse Sacramentum: quod Symbolo seu Ritu careat externo, & Promissione gratiæ. Vide *Luthero-cal. p. 3. q. 107.*

PAPISTA. Esse propriè Sacramentum creditum constat ex & Institutione, & Traditione, in meo *Luthero-c. p. 3. q. 107. & 108.*

Et RATIO suadet. 1. Quia Matrimonium est vnus cum vna, & Insolubile vinculum. *Mat. 10.* Ergo est & Signum sacrum, & Conferens gratiam.

1. *Signum:* quia insolubilitas ea referri alio nequit, nisi in Christi & Ecclesiæ vniõnem: quæ non erat apud gentiles aut Iudæos.

Vnde *1. Cor. 7.* ante baptismum matrimonium est solubile.

2. *Gratiam confert,* vt necessariam ad durandum cum vna in eò vinculo indispensabili: in necessarijs autem Deus non deficit: Et *iugum Christi suauis est.*

Deinde Finis Matrim. est Propagatio sobolis cū educatione & Remediū peccati: Vtriq; opus gratia est. *Educationi & Institutioni* liberorum piæ: quia bestia prolificat; at nō instituūt; & infideles instituūt; sed nō ad salutē: hoc Christiani est coniugij: tū vt Ecclesiā augeant; tū vt similitudine Christi & Ecclesiæ respõdeant, iuuandū cūctos ad salutē. Matrim. quā *Remedium* est, eget gratia; quia vsu copulæ accenditur concupiscencia; gratia Dei est ei velut affusa frigida. *Adhæc* S. Patres sanctissimis rebus matrimonium compararunt: Idque vnanimi consensu inter VII. Sacramenta numerarunt, ad que huc Græci in responsione ad Conf. Augustanam,

FF 2

QVÆ.